

УДК 7.012-025.12

ЕКОДИЗАЙН В УКРАЇНІ АБО НОВИЙ ПІДХІД ДО ПРОЕКТУВАННЯ ІНТЕР`ЄРІВ

КУРАТОВА Марія

Харківський національний педагогічний університет
імені Г.С. Сковороди, Харків, Україна

Розглянуто основні характерні особливості екодизайну. На конкретному прикладі проаналізовано застосування екомотивів при створенні дизайн-об'єкту (офісу м. Харків).

***Ключові слова:** екодизайн, інтер'єр, проектування, гармонія, традиції в дизайні, дизайн-об'єкт.*

ВСТУП

З перших кроків свого розвитку людина нерозривно була пов'язана з природою. Уявлення давньої людини про навколишнє середовище не носили наукового характеру, але з перебігом часу вони послужили джерелом накопичення екологічних знань.

Початок ХХІ століття характеризується серйозними екологічними проблемами. Активне зростання промислового виробництва, розвиток науки згубно вплинули на стан екології. Руїнування довкілля перетворилося у світовий процес, що призвело до необхідності радикальних змін у всіх сферах життя суспільства. Подолати кризу можливо за умови зміни світосприйняття кожної людини. Ці зміни зачіпають і сферу дизайну. Проблема екологічного проектування посідає одну з найважливіших позицій у сфері дизайну в усьому світі, а отже, вимагає ефективного підходу до процесу проектування.

ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ

Важливим в контексті обраної теми є аналіз такого актуального явища проектної культури як екодизайн. Концепцією екодизайну є рішення екопроблем шляхом зміни підходів до проектування. Тобто крім утилітарної функції в екодизайні важливим є захист інтересів майбутніх поколінь, гармонія з природою, художнє переосмислення різноманітних компонентів проектування речей та процесів. Екологічний стиль висуває до продуктів дизайну особливі вимоги: висока якість, довгий період використання, позитивний вплив на психоемоційний стан людини, відчуття комфорту і єднання з природою.

Сьогодні термін «екодизайн» широко застосовується як в науковій, так і повсякденній проектній діяльності. Дослідженнями в галузі екологічного дизайну займалися як зарубіжні теоретики і практики дизайну Етторе Соттсасс, Віктор Папанек, Петер Люкнер, Урсула Тішнер, так і вітчизняні: В. Я. Даниленко, А. В. Бойчук та інші.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ЇХ ОБГОВОРЕННЯ

Індустріалізація, захоплення високотехнологічними процесами, урбаністичні тенденції розвитку міст кінця ХХ століття дали поштовх до розвитку екостилю. На зміну технократичному мисленню приходить екологічний світогляд. Сьогодні дизайнери виявляють інтерес до пошуку функціонально виправданих предметних форм, раціонального використання енергоресурсів та нових шляхів єднання середовища, створеного дизайнером з природою.

Проектування в екодизайні не має чітких меж, але має головне завдання – коректне ставлення до природи і тісний взаємозв'язок людини, суспільства і природи. У багатьох зарубіжних країнах (Австрія, Норвегія, Швеція, Німеччина, Франція, Іспанія) розроблені принципи екодизайну, що гарантують дотримання екологічних вимог від етапу розробки дизайн-об'єкта до безпосереднього виконання проекту.

Потрібно відзначити, що в еко напрямку лежить синтез східних і західних традицій в дизайні. З одного боку – японські ідеї гармонізації простору і єднання з природою, з іншого – вплив скандинавських дизайнерів, які досить гармонійно поєднали природні натуральні матеріали з новаторськими формами (найвідомішим популяризатором скандинавської концепції є компанія Ікеа (Швеція)).

Наразі екостиль завоював велику популярність серед дизайнерських напрямків в інтер'єрі житлового та громадського середовища (ресторани, кафе, офіси). Американський вчений Д. Беньюз, зазначає, що зараз відкривається епоха яка заснована не на тому, що ми можемо взяти у природи, а на тому, чому ми можемо в неї навчитися. На сьогоднішній день в дизайні інтер'єру екостиль переживає друге народження. Звернення до природи зустрічається в різних сучасних стильових напрямках (лофт, кантрі, фьюжн, шебі-шик тощо), має свої прояви в живопису, розпису, текстурі, архітектурних елементах і скульптурах. Як правило, інтер'єром в етнічному стилі ми називаємо такий, в якому багато натуральних оздоблювальних матеріалів, а саме: глиняні або дерев'яні аксесуари, грубий текстиль, світло з рисового паперу, використання природних форм, фактур, текстур та матеріалів тощо.

Проектування за принципами екодизайну є надзвичайно складним і багатограним процесом, оскільки вимагає глибоких екологічних знань, синтезу різних наукових сфер, раціонального співвідношення екологічних, функціональних і естетичних чинників. Екологічний напрям в дизайні орієнтується на розробку нових матеріалів і технологій, що не завдають шкоди навколишньому середовищу; максимальну економію ресурсів і матеріалів; досягнення оптимального співвідношення витрат при виробництві виробу і його довговічності; використання альтернативних джерел енергії. Застосування екологічної архітектури та екодизайну закономірно і є невід'ємною частиною професійного дизайнерського проекту. Це досягається шляхом встановлення сучасних технологій і екологічно

чистих матеріалів. Екостиль в інтер'єрі є найзручнішим і комфортним для людини. В екостилі зміст визначає форму. Сучасний екодизайн в інтер'єрі поєднує в собі природну гармонію і концептуальний підхід до інтер'єру, це синтез природного початку і сучасної форми. Сьогодні еко напрямком в середовищному дизайні протистоїть індустріальним, високо-технологічним процесам. Розвиток нових технологій будівництва, вихід сучасних матеріалів спонукають архітекторів і проектувальників бути гнучкішими, мотивують розширити творчі кордони, надихають на сміливі рішення. Поєднання природної сировини і передових технологій відкриває нові можливості для дизайну.

Зазначимо, що сучасна архітектура немислима без застосування високих технологій – починаючи від програм автоматизованого проектування до систем «екобудинки». На будівельному ринку свою нішу поступово займають «екобудинки». Їх будівництво представляє величезний інтерес для економіки і суспільства. У створенні «екобудинку» крім екологічно чистих будівельних і оздоблювальних матеріалів, підібраних з урахуванням місцевих культурних особливостей і традицій, використовують і сучасні енергозберігаючі технології. Перевагою таких будинків є мінімальний вплив на довкілля і створення сприятливого середовища всередині. «Екобудинки» – нові реалії в будівельній індустрії.

За останні роки в Україні з'явилося багато інтер'єрів в еконапрямку, які вражають несподіваним підходом до розкриття дизайнерської концепції в екостилі. В Харкові у галузі екодизайну працює проектне бюро і творча майстерня «Ryntovt Design». Для виявлення проектно-художніх принципів екологічного дизайну звернемося до одного з колоритних об'єктів в екостилі – офісу дизайн-бюро «Ryntovt Design».

Дизайн-бюро розташоване в центрі Харкова на березі річки Лопань. Проект, який отримав назву «Дзен», це не просто робочий простір архітектурного дизайн-бюро «Ryntovt Design», він включає в себе офіс, творчу майстерню і шоу-рум. Територія дизайн-бюро не обгороджена парканом, річка – основний елемент, що впливає на формування території. Будівлю офісу проектували щодо лінії ландшафту так, щоб вода стала органічною частиною об'єкту. Елементи інтер'єру офісу гармонюють між собою. Великі вікна дозволяють внести природу в робочий простір. Основний оздоблювальний матеріал – деревина. Це наповнює приміщення теплом і енергією живого натурального матеріалу. Стовбури-колони виростають прямо з під землі, інтер'єр доповнюють оригінальні стільці-пеньки. Живі рослини інтер'єру перетікають у зовнішній простір дизайн-об'єкту, що дозволяє домогтися повної гармонії з природою (рис.1).

Рис. 1. Архітектура і інтер'єр офісу творчої майстерні «Ryntovt Design» м. Харків, Україна

ВИСНОВКИ

Екодизайн є не просто ще один стиль інтер'єру, це – ціла філософія. Отже можна сказати, що екологічний напрям у проектній практиці вітчизняного та зарубіжного дизайну спрямовано на вирішення проблем соціального, екологічного й естетичного характерів. В основу статті покладено сучасні тенденції проектної культури і загальні підходи до екодизайну, як способу гармонізації відносин «людина – природа», розглянута існуюча практика включення екологічних вимог до процесів дизайн-проекування. Реалізовані екодизайн-проекти дозволяють оцінити необхідність і достатність образно-смыслових культурно-екологічних ключів до освоєння людиною міського середовища і необхідності їх взаємної співтворчості.

ЛИТЕРАТУРА

1. Жердев Е. В. Художественное осмысление объекта дизайна. – М. : Аутопан, 1993. - 132 с.
2. Звенигородская Ю. В. Некоторые тенденции развития екодизайна // В мире науки и искусства: вопросы филологии, искусствоведения и культурологии: сб. ст. по матер. XXII Междунар. науч.-практ. конф. – Новосибирск: СибАК, 2013.
3. Издания о новых тенденциях в средовом дизайне. Журналы: Архидея; domusdesign: интерьер-мебель-декор; Дом и интерьер.
4. Кондратьева К. А. Дизайн и экология культуры. М.:МГХПУ им. С. Г. Строгонова, 2000. - 105 с.

KURATOVA M.

ECODESIGN IN UKRAINE OR A NEW APPROACH TO DESIGNING INTERIORS

The main characteristic features of eco-design are considered in the article. On a concrete example, the use of eco-motives is analyzed when creating a design object.

Key words: *eco-design, interior, design, harmony, traditions in design, design-project.*